

FILHARMONIA
KALISKA

GRAMMY
AWARD
WINNER

Dyrektor Ruben Silva

KONCERT LAUREATÓW KONKURSÓW PIANISTYCZNYCH

SEZON ARTYSTYCZNY 2023/2024

26 kwietnia 2024 r. / g. 19:00

Koncert symfoniczny

KONCERT LAUREATÓW KONKURSÓW PIANISTYCZNYCH

Diana Cooper – fortepian
Ivan Shemchuk – fortepian

Maciej Kotarba – dyrygent
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej

Johannes Brahms

Uwertura tragiczna d-moll op. 81

Wolfgang Amadeus Mozart

Koncert fortepianowy d-moll nr 20 KV 466

I *Allegro*

II *Romance*

III *Allegretto*

Fryderyk Chopin

I Koncert fortepianowy e-moll op. 11

I *Allegro maestoso*

II *Larghetto*

III *Rondo – Vivace*

Johannes Brahms (1833–1897) – przez jednych uważany za tradycjonalistę i pogrobowca klasyków, przez innych określany „wybrańcem i nową krwią” w muzyce europejskiej (Robert Schumann, „Neue Zeitschrift für Musik”). Do historii muzyki przeszedł jako wybitny twórca muzyki symfonicznej; autor czterech symfonii, koncertów fortepianowych i skrzypcowych, dwóch serenad i dwóch uwertur. Pierwsza – *akademicka* – powstała jako wyraz wdzięczności dla władz Uniwersytetu Wrocławskiego za otrzymany w 1879 roku tytuł doktora honoris causa. Druga – *tragiczna* – skomponowana w 1880 roku miała stanowić kontrast wyrazowy do radosnej w charakterze *Uwertury akademickiej*. Jak twierdził Brahms w odniesieniu do swoich uwertur „jedna się śmieje, druga płacze”. Prawykonanie *Uwertury tragicznej d-moll* op. 81 odbyło się 26 grudnia 1880 roku w Wiedniu, pod dyktando Hansa Richtera.

W uwerturze koncertowej, gatunku który wyodrębnił się w romantyzmie z klasycznej

uwertury stanowiącej wstęp do większego dzieła, najczęściej opery, kompozytorzy bardzo często posługiwali się pozamuzycznym programem. Brahms unikał tego typu zabiegów stawiając przede wszystkim na wyraz emocjonalny i intensywną brzmieniowość dzieła, osiąganą m.in. za pomocą oryginalnej orkiestracji i bogatej faktury. Tak było również w przypadku *Uwertury tragicznej*, której tytuł nie sugerował literackich odniesień, ale służył podkreśleniu burzliwego, posępnego i pełnego napięcia charakteru dzieła. Pierwszy temat przywodzący na myśl mroczny motyw przeznaczenia, prowokuje pewne skojarzenia z *V Symfonią c-moll* Beethovena. Z kolei jako możliwy wzorzec formalny dla omawianej uwertury niektórzy badacze wskazują beethovenowską *Uwerturę Coriolan*, również opartą na rozbudowanej formie sonatowej. Uwertura Brahmsa składa się przy tym z trzech odmiennych wyrazowo sekcji: *Allegro ma non troppo*, *Molto piu moderato* i *Tempo primo ma tranquillo* i nietypowo – trzech tematów.

” Nie można wątpić w ludzkość, wiedząc że Mozart był człowiekiem.

Alfred Einstein.

Choć geniusz Mozarta objawił się w całej pełni w jego twórczości operowej, to właśnie jako pianista-wirtuoz, a nie twórca, Mozart cieszył się w Wiedniu przez długi czas największą popularnością. W liście do siostry, jesienią 1781 roku pisał „Jak dobrze pójdzie,

będę tu równie wysoko ceniony jako kompozytor, jak teraz jestem ceniony jako pianista”. Koncerty fortepianowe Mozarta (łącznie 27) skomponowane w niespełna 4 lata (1782–86), stanowią wzorzec klasycznego koncertu solowego, z 3–częściową budową,

podwójną ekspozycją: orkiestrową i solową oraz śpiewną melodyką tematów. *Koncert d-moll* nr 20 (KV 466) został ukończony 10 lutego 1785 roku w Wiedniu i wykonany następnego dnia w wiedeńskim kasynie Mehlgrube przez samego kompozytora. Jak podają źródła Mozart pracował nad tekstem utworu do ostatniej chwili w związku z czym wszyscy muzycy grali podczas występu a *vista*. *Koncert d-moll* jest pierwszym utworem tego gatunku, w którym zastosowany został tryb minorowy. Mroczny i namiętny charakter utworu odróżnia go od pozostałych koncertów fortepianowych Mozarta, utrzymanych w trybie durowym oraz pogodnym, nierzadko żartobliwym nastroju. Między innymi z tego powodu *Koncert d-moll* stał się, obok *Symfonii g-moll* i opery *Don Giovanni*, symbolem „romantycznego” stylu Mozarta. Partia instrumentu solowego silnie kontrastuje tu z orkiestrą, przede wszystkim pod względem wyrazowym. Koncert składa się z następujących części: 1. *Allegro*, 2. *Romance*, 3. *Allegro assai*. I część koncertu utrzymana jest w formie sonatowej z podwójną ekspozycją tematu, druga posiada budowę ABA i nokturnowy charakter, trzecia formę ronda. Na końcu każdej części kompozytor umieścił improwizowane lub zapisane kadencje stanowiące popis wirtuozerii solisty. Między innymi z tego względu koncerty fortepianowe uchodzą za najdoskonalszy i najbardziej osobisty gatunek muzycznej wypowiedzi Mozarta, genialnego kompozytora i pianisty zarazem. Na szczególną uwagę zasługuje środkowa, kantylenowa część *Koncertu d-moll*, zaliczana przez historyków muzyki do najpiękniejszych i najbardziej śpiewnych w całej twórczości instrumentalnej Mozarta.

Choć Fryderyk Chopin przyszedł na świat 19 lat po śmierci Mozarta, wpływ niemieckiego kompozytora na twórczość Polaka pozostaje bezsporny. Kompozytorów łączyła nie tylko wspólnota gatunkowa ale przede wszystkim estetyczna i wyrazowa wyrażająca się m.in. w dążeniu do doskonałości formy,

niezrównanej inwencji melodycznej i bogactwie kolorystycznym. Śpiewność tematów wywodząca się z włoskiego stylu *bel canto* choć najpełniej eksponowana w mozartowskich operach, została przeszczepiona również na grunt muzyki instrumentalnej. I choć Chopin nie napisał ani jednej opery to właśnie ten gatunek stał się dla młodego kompozytora inspiracją w zakresie kształtowania linii melodycznej instrumentu na wzór głosu ludzkiego.

Chopin skomponował tylko dwa koncerty fortepianowe: *e-moll* op. 11 oraz *f-moll* op. 21, skomponowany rok wcześniej. *Koncert e-moll* został ukończony jesienią 1830 roku, a jego premiera odbyła się w 11 października tego roku w Teatrze Narodowym w Warszawie, tuż przed wyjazdem Chopina z Polski. Wzorem klasyków Chopin w obu koncertach zastosował budowę 3-częściową, z formą sonatową w części pierwszej, wolną częścią środkową i żywiołowym finałem w formie ronda. Nokturnowy środek *Koncertu e-moll* – *Larghetto* – Chopin wzorem Mozarta określił w partyturze nazwą *Romanca* i opisał następująco: „Jest to jakieś dumanie w piękny czas wiosenny ale przy księżycu”. Z kolei w ostatniej, żywiołowej części *Rondo vivace*, Chopin wykorzystał rytmy i akcenty ludowego tańca – krakowiaka. W obu chopinowskich koncertach fortepianowych do doskonałości doprowadzona została technika stylu *brillant* – błyskotliwość i wirtuozeria partii solowej łączy się z tu kantylenowością i poetycznością brzmienia. Wynikiem zastosowania stylu *brillant* jest również oszczędna rola orkiestry, pełniącej funkcję dyskretnego akompaniamentu podkreślającego walory kolorystyczne i wyrazowe partii solowej.

Tekst: Agnieszka Sozańska-Lawniczak

Diana Cooper

Laureatka wielu nagród, w tym I Nagrody na Konkursie Chopinowskim w Breście, I Nagrody na Międzynarodowym Konkursie Halina Czerny-Stefańska in memoriam w Poznaniu i I Nagrody na Concurso Internacional de Piano de Vigo. Występowała m.in. na Festiwalu Chopinowskim w Nohant, Festiwalu Chopinowskim w Paryżu, w Salle Cortot, w Ambasadzie RP w Paryżu, na Festiwal Ysaye w Belgii, w Palacio de Congresos w Huesce, w Hrvatskim Domu w Splicie, czy w Filharmonii Kieleckiej. Wykonała koncerty solowe z Orchestre Symphonique du Sud Ouest, z Orchestre Appassionato oraz Orchestre des Lauréats du Conservatoire de Paris w Cité de la Musique w Paryżu. Urodzona w Tarbes (Francja), Diana mieszka obecnie w Londynie i studiuje w Royal College of Music w Londynie w ramach programu Artist Diploma w klasie Normy Fisher. Równolegle uczęszcza na drugi kurs Artist Diploma w Conservatoire de Paris, gdzie wcześniej studiowała u Jean-François Heissera i Marie-Josèphe Jude i ukończyła studia magisterskie. Podczas pobytu w Paryżu spędziła również trzy lata studiując u słynnej Reny Shereshevskiej w École Normale de Musique, a w 2022 roku dołączyła do Académie Musicale Philippe Jarusssky, doskonaląc swoje umiejętności u Cédrica Thiberghiena. Diana jest wspierana przez Fondation de la Banque Populaire, Fondation Safran i Kathleen Trust. Po wstępnej selekcji w 2021 r. do prestiżowego Konkursu Chopinowskiego w Warszawie, w kolejnych latach została zaproszona przez Philippe'a Giusiano do udziału w kursach mistrzowskich w Katowicach, a także koncertach w Dworku Chopina w Dusznikach organizowanych przez Fundację Chopinowską.

Ivan Shemchuk

Ukończył Akademię Muzyczną im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Podczas studiów Ivan otrzymał stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, stypendium Elżbiety i Krzysztofa Penderekich, stypendium Podkarpackiej Fundacji Rozwoju Kultury oraz stypendium Mera-Pnefal za wybitne osiągnięcia artystyczne i naukowe. Doskonalili swoje umiejętności biorąc udział w mistrzowskich kursach pianistycznych, które prowadzili m.in.: Vera Nosina, Mikhail Voskresensky, Andrzej Jasiński, Sergei Edelmann, Boris Bloch, Igor Tchetuev, Vladimir Vinnitsky, Eugen Indjic, Philippe Giusiano, Dina Joffe, Kevin Kenner, Akiko Ebi i Lidia Grychtołówna. Pianista jest laureatem wielu nagród: II Nagrody na Międzynarodowym Konkursie Dla Młodych Muzyków Fryderyk Chopin w Rzeszowie, Złotego Parnasu na Forum Pianistycznym Bieszczady Bez Granic w Sanoku, I Nagrody na Międzynarodowym Konkursie Musica Classica w Moskwie, Grand Prix na Konkursie Dla Studentów Obcokrajowców w Antoninie. W 2021 roku zdobył II nagrodę na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Polskiej im. Stanisława Moniuszki w Rzeszowie, podczas którego zdobył również nagrody specjalne za najlepsze wykonanie utworu Henryka Pachulskiego, za najlepsze wykonanie utworu Stanisława Moniuszki oraz nagrody dodatkowe.

Otrzymał I Nagrodę na Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym Carla Filtscha w Sibiu oraz I Nagrodę na Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Targu Mures (obie w Rumunii w 2023 r.). W 2020 roku wytwórnia DUX wydała jego debiutanckie nagranie zatytułowane „Rachmaninow: Transkrypcje fortepianowe”, które przyniosło mu wiele entuzjastycznych recenzji. Występował jako solista w Filharmonii Narodowej w Warszawie, Filharmonii im. Artura Malawskiego w Rzeszowie, Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie, Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy, Operze i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku, Filharmonii Narodowej we Lwowie, Narodowej Operze Rumuńskiej w Jassach, Państwowej Filharmonii w Sibiu, Państwowej Filharmonii w Targu Mures z takimi dyrygentami jak Łukasz Borowicz, Tiberiu Soare, Radu Postavaru, Volodymyr Sirenko, Yury Bervetski, Massimiliano Caldi, Jerzy Salwarowski, Bohdan Boguszewski, Alessandro Cedrone, Ciprian Teodorascu, Kai Buman, Kristof Falise.

Maciej Kotarba

Ukończył klasę dyrygentury symfoniczno-operowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie oraz klasy dyrygentury i klasy skrzypiec Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu. Zdobywca I Nagrody oraz Nagrody Specjalnej na II Ogólnopolskim Konkursie Dyrygenckim we Wrocławiu. Półfinalista: The Donatella Flick LSO Conducting Competition oraz X Międzynarodowego Konkursu Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga. Uczestnik I Międzynarodowego Konkursu Dyrygentów w Hong Kongu. Stypendysta Międzynarodowych Kursów Dyrygenckich w Lusławicach prowadzonych przez Colina Mettersa. W czerwcu 2017 roku zadebiutował wraz z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Narodowej. Koncertował z Athens Philharmonia Orchestra, Orkiestrą Symfoniczną z Ivano-Frankivska, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii w Szczecinie, Śląską Orkiestrą Kameralną, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Łódzkiej, Warmińsko-Mazurskiej, Częstochowskiej, Świętokrzyskiej, Koszalińskiej, Orkiestrą Sinfonietta Cracovia oraz z wieloma orkiestrami uczelni wyższych w Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu. W 2023 roku koncertował w Seulu i Pusan w Korei Południowej. Dyrygował m.in. Hong Kong Sinfonietta, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Sudeckiej, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Opolskiej, Orkiestrą Opery i Filharmonii Podlaskiej oraz orkiestrami studenckimi Guildhall School of Music w Londynie i Royal Northern College of Music w Manchesterze. Asystował wielu polskim znanym dyrygentom, m.in. Grzegorzowi Nowakowi, Michałowi Klauzie, Wacławowi Kunowi, Janowi Miłoszowi Zarzyckiemu oraz Jakubowi Chrenowiczowi. W ramach stypendium studiował w Universität für Musik und Darstellende Kunst w Wiedniu u Johannes Wildnera i Uroša Lajovica. Uczestniczył w kursach mistrzowskich prowadzonych przez Collina Mettersa, Michalisa Economou, Yoava Talmi i Rafała Jacka Delektę.

FILHARMONIA KALISKA

Ruben Silva – pierwszy dyrygent

Skład orkiestry

Skrzypce

Jakub Śmigielski – koncertmistrz,
Aleksandra Głuch – koncertmistrzyni,
Andrzej Stańczyk – zastępca koncertmistrza,
Izabela Garyantesiewicz – prowadząca grupę II
skrzypiec, Kamila Śmigielska – lider,
Beata Dobak, Jacek Fabiniak, Arkadiusz Hylewski,
Małgorzata Kozera, Paweł Kulczycki,
Heghine Mkrtychyan, Natalia Pawłowska,
Maria Sienkiewicz-Chrześcijanek,
Aleksandra Śmieja, Irena Świętek, Irena Piechota

Altówki

Barbara Krawczyk – prowadząca grupę,
Szymon Póltorak – zastępca prowadzącej grupę,
Aleksandra Kwiecik, Katarzyna Niemczyk,
Patriciu Cristian Pitis

Wiolonczele

Joanna Bara – koncertmistrzyni,
Piotr Łyszczorz – koncertmistrz, Adrianna
Ciemńska, Bartłomiej Fromm, Luba Galas,
Iwona Gorgol

Kontrabasy

Radosław Maniak – prowadzący grupę,
Maria Szymkiewicz – zastępczyni prowadzącego
grupę, Konstantin Kniazyszczze, Tobiasz Michna

Flety

Zuzanna Borowiecka, Sonia Kusiak, Izabela Lewek

Oboje

Barbara Jamroziak, Katarzyna Kulczycka,
Paweł Synekiewicz

Klarnety

Piotr Lewek, Marek Maciejewski,
Bartłomiej Dobrowolski, Jacek Piekielny

Fagoty

Nikodem Antosik, Henryk Jamroziak,
Jacek Plóciennik

Waltornie

Włodzimierz Galas, Katarzyna Kwiatkowska,
Marek Kubera, Katarzyna Karpińska,
Aleksander Staryniec

Trąbki

Krzysztof Kwiatkowski, Wojciech Musiał

Puzony

Przemysław Chmielewski, Olof Knochenhauer,
Tomasz Banasiak, Maciej Chyży

Instrumenty perkusyjne

Bartosz Bindel – kierownik sekcji perkusji,
Romuald Boguszewicz

Inspektor orkiestry

Patriciu Cristian Pitis

Bibliotekarze

Jacek Fabiniak, Jacek Piekielny

Muzycy gościnni

Kinga Bruder – flet, Zuzanna Figaj – altówka,
Julia Heinzel – altówka, Piotr Kosiński – tuba

Zapraszamy na kolejny koncert Filharmonii Kaliskiej

Gala Operowa

10 maja 2024 / 19:00

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Wiktoria Melnyk – sopran

Xiaodong Xu – tenor

Ruben Silva – dyrygent

Orkiestra Symfoniczna

Filharmonii Kaliskiej

Najsłynniejsze arie, duety i uwertury z dzieł G. Rossiniego, G. Donizettiego, G. Pucciniego, G. Verdiego, W. A. Mozarta, A. Dvořáka i wielu innych mistrzów światowej opery.

Dołącz do nas!

@Filharmonia.Kaliska

filharmonia_kaliska

Filharmonia Kaliska

Instytucja Kultury Miasta Kalisza

al. Wolności 2, 62-800 Kalisz

tel. 62 767 64 90

www.filharmoniakaliska.pl

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Aula im. prof. J. Rubińskiego WPA UAM w Kaliszu

ul. Nowy Świat 28-30

Bilety:

normalny: 60 zł

ulgowy: 45 zł

Bilety do nabycia w sprzedaży internetowej oraz w kasie Filharmonii Kaliskiej przy al. Wolności 2, tel. 62 757 07 48, od wtorku do piątku w godz. 12:00 do 17:00, w dniu koncertu w godz. 12:00 do 15:00 oraz w miejscu wydarzenia na godzinę przed jego rozpoczęciem.

Kalisz

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Instytucja Kultury Miasta Kalisza współprowadzona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MIĘSTO
KALISKA

